

که‌رکوک

کردنه‌وه‌ی مه‌کته‌بی بارزانی له که‌رکوک زۆر له برینه‌کان ده‌وا ده‌کات ... کاوتزه‌لا په‌رویز

بۆ جاریکی تر به‌ نوسینی ئەم ووتاره‌ روانگه‌م ده‌خه‌مه‌ روو: ده‌گه‌ریمه‌وه‌ بۆ پێشنیاریک که‌ له‌ ریکه‌وتی (2005\10\21) ی ژماره‌ (1952) رۆژنامه‌ی خه‌بات له‌ ژێر ناوینیشانی (له‌ ژێر سیبه‌ری سه‌رۆک بارزانیدا مه‌ینه‌تیبه‌کانی که‌رکوک ساریژ ده‌بی) خسته‌ روو ئه‌میستاش له‌به‌ر که‌می کاتی ماوه‌ی دیاری کراو بۆچاره‌سه‌ر کردنی پرسه‌ی که‌رکوک له‌ چوارچۆیه‌ی ماده‌ی 140 به‌ دوا هه‌لی ده‌زانم روانگه‌م بۆ جاریکی تر له‌سه‌ر هه‌مان پرس بخره‌مه‌ روو. ئه‌و کات پێشنیاریم کرد که‌ جه‌نابی سه‌رۆک بارزانی بۆ ئه‌وه‌ی راستی رووداوه‌کانی که‌رکوک وه‌ک خۆی بی که‌م و زیاد پی بگات باش وایه‌ مه‌کته‌بیک له‌ شاری که‌رکوک بکاته‌وه‌. ئەم پێشنیاره‌شم له‌ روانگه‌ی ئه‌و راستیه‌وه‌ دی که‌ ئۆمید له‌ چاره‌سه‌ر کردنی پرسه‌ی که‌رکوک له‌ گرتنه‌ ده‌ستی ئەم مه‌له‌فه‌یه‌ له‌ لایه‌ن سه‌رۆکه‌وه‌، ئەزمونی چوار سالی که‌رکوکیش ئه‌و راستیه‌ی ده‌رخست زۆر و زه‌وه‌ندی کێشه‌کان و گه‌وره‌یی پرسه‌ی که‌رکوک چاره‌سه‌ر و تێپه‌رانندی زۆری ئه‌و کێشانه‌ ده‌ستی راسته‌وخۆی سه‌رۆکی گه‌ره‌که‌.

له‌ چوارسالی رابردوو ئەز وه‌ک که‌رکوکیه‌ک که‌ دوا‌ی پرۆسه‌ له‌ که‌رکوک ژيانم ده‌گوزرینم و بایه‌ به‌شی خۆم له‌ رووداوه‌کان یان ئاگادارم یانیش بۆ خۆم تێپیدام که‌ ئەم واقعه‌ له‌ که‌رکوک خه‌ریکه‌ بۆ دۆخیکی مه‌ترسیدارمان ده‌بات ئه‌ویش کوردی که‌رکوک گه‌ر به‌ ژماره‌ش که‌م بن وه‌لی ده‌نگیک هه‌یه‌ بۆ ئه‌وه‌ی داوای به‌ فیدرالی کردنی که‌رکوک بکه‌ن که‌ خه‌ریکه‌ ئەم ده‌نگه‌ نه‌بیستراوه‌ په‌رده‌سه‌ین، یان زۆر جار به‌رپرسان له‌ که‌رکوک له‌ ئاست تمو‌حی به‌رزیه‌ی که‌رکوکیه‌کان نه‌بوون که‌ له‌سه‌ر سته‌م و زو‌لمی 35 سا‌ل هه‌لجێنرابوو هیوایه‌ک بۆ رزگاری خه‌ونیک بۆ ژیا‌نی دوا‌ی به‌عس و سه‌دام ئەم ژیا‌نه‌ نه‌بوو که‌ که‌رکوکیه‌کان رووبه‌رووی بوونه‌وه‌، سه‌رباری هه‌ندی به‌رپرسان له‌ که‌رکوک هه‌نده‌ ته‌مو‌حی به‌رزیا‌ن به‌ که‌رکوکیه‌کان دا که‌ له‌ئاستی توانای حکومه‌تی کوردستان نه‌بوو جیبه‌جی بکری به‌ واتایه‌کی تر وێرانی ئەم شاره‌ هه‌نده‌ کاریگه‌ره‌ مومکین نییه‌ به‌و ئیمکاناته‌ محدوده‌ی حکومه‌تی کوردستان بتوانی وێرانی 35 سالی سیاسه‌تی کاولکاری به‌عس به‌و ماوه‌ کورته‌ چاک بکاته‌وه‌ به‌ تاییه‌ت کاولکردنی که‌سایه‌تی که‌رکوکیه‌ که‌ کاری له‌ سه‌ر نه‌کرا.

ئه‌و کات هۆکارم زۆر خسته‌ روو بۆ کردنه‌وه‌ی مه‌کته‌بی بارزانی له‌ که‌رکوک جاریکی تر هه‌مان روانگه‌ ده‌خه‌مه‌ روو:

کردنه‌وه‌ی ئەم مه‌کته‌به‌ که‌ ته‌نیا مه‌تله‌بی من نیه‌ به‌لکو زۆریک هه‌ن هه‌م چاره‌سه‌ری ئەم پرسه‌ له‌وه‌دا ده‌دۆزن هه‌میش بۆ نه‌هیلانی زۆر گیروگرفت کاریگه‌ر و ده‌رمانه‌. زانراوه‌ کێبیرکی پارتی و یه‌کێتی چ زیانیکی به‌ دۆخی که‌رکوک گه‌یا‌ند له‌ سه‌ره‌تاوه‌ بۆ نیستا، هه‌ندی نمونه‌ی ئه‌و کات ده‌خه‌مه‌ روو که‌ له‌ پۆست و پایه‌ ئیداریه‌کانی که‌رکوک کێبیرکی هه‌ردوولا چه‌ند پۆستیکی له‌ ده‌ست خستین وه‌ک قامیقیمی قه‌زای دا‌قو‌ق و به‌رپۆه‌به‌ری ناحیه‌ی له‌یلان و ئالیشه‌ و گرتی سه‌رۆکی شاره‌وانی قه‌ره‌هه‌نجیر که‌ تا ئیستا‌ش چاره‌سه‌ر نه‌کراوه‌ و زیانیکی زۆریشی به‌ خه‌لکی ئه‌و ناوچه‌یه‌ گه‌یا‌ندوو له‌ رووی کاری خزمه‌تگوزاریه‌وه‌ له‌ پۆلیس و په‌روه‌رده‌ش به‌ هه‌مان شیوه‌ زیانمان

زۆر لیکه‌وت و دوا که‌وتنی جیگری پارێزگاری که‌رکوک هه‌ندی سه‌رچاوه‌ بۆ ناکۆکی بیرورای پارتی و یه‌کیته‌ ده‌یگێرنه‌وه‌ که‌ لایه‌ک له‌ دوو لایه‌ پیی باشه‌ ئه‌و پۆسته‌ بداریته‌ به‌ره‌ی به‌ ناو تورکمانی، که‌ دواتر قسه‌م له‌ سه‌ر ئه‌و خیلافه‌ قوله‌ هه‌یه‌ که‌ ره‌نگدانه‌وه‌ی نه‌رینی له‌سه‌ر شه‌قامی که‌رکوک جیبه‌شته‌وه‌.

به‌رپرس له‌ که‌رکوک له‌ هه‌ردوو بواری ئیداری و حزبی گرنگه‌ روانگه‌یه‌کی نه‌ته‌وه‌یی بۆ پرسی ئیستای که‌رکوک و ئاینده‌ی ئه‌م شاره‌ هه‌بی بۆ چاره‌سه‌رکردنی زۆر له‌ گه‌رفته‌کان نه‌ک ئه‌و روانگه‌یه‌ که‌ روانگه‌یه‌کی به‌رته‌سکی حزبی بووه‌ له‌مه‌ش خراپتر وورده‌کاری ئه‌مه‌ قسه‌ی سه‌ر لاپه‌ره‌ی رۆژنامه‌ نیه‌ ئه‌وه‌یه‌ که‌ روانگه‌کان زۆر له‌وه‌ ته‌سکترن له‌ به‌رژوه‌ندی حزبی ده‌رچوووه‌ بووه‌ته‌ به‌رژوه‌ندی و میزاجی که‌سیته‌ی به‌رپرس بۆ ئه‌مه‌ش نمونه‌م زۆره‌؟!.

لی په‌روۆشی و تیگه‌یه‌شتم بۆ رووداوه‌کان وا ده‌کات پێداگری بکه‌م له‌سه‌ر ئه‌و داوایه‌ که‌ ده‌زانم ئه‌نجامیکی باش به‌ ده‌سته‌وه‌ ئه‌دات نه‌ک له‌سه‌ر ئاستی شه‌قامی کوردی که‌رکوک به‌لکو له‌سه‌ر ئاستی شه‌قامی عه‌ره‌بی و تورکمانی که‌رکوکیش، که‌ ئه‌وه‌ من نیم ئه‌و میژوووه‌ ده‌نوسمه‌وه‌ ئه‌و حه‌قیقه‌تی میژوو خۆیه‌تی مه‌قامی سه‌رۆک بارزانی له‌ نیو عه‌ره‌ب و پیکهاته‌کانی تری که‌رکوک به‌رزه‌و جیگای متمانه‌یه‌ که‌ ئه‌و مه‌کته‌به‌ ده‌توانی پریدیکی پر له‌ متمانه‌ی ته‌واوی پیکهاته‌کانی که‌رکوک بێت و ئه‌و حه‌ساسیه‌ته‌ به‌وه‌ی ئه‌و که‌ به‌سه‌ر سیمای ئه‌م شاره‌دا بالیکیشاوه‌ و رۆلی ئه‌و ده‌وله‌ت و لایه‌نانه‌یش که‌مه‌کاته‌وه‌ که‌ بونیان له‌ که‌رکوک به‌ کۆمه‌لی وه‌سیله‌ هه‌یه‌ بۆ تیکدانی ئاینده‌ی خواستراوی که‌رکوک که‌ گه‌رانه‌وه‌یه‌تی بۆ سه‌ر کوردستان.

دیویکی تری ئه‌و داوایه‌ که‌ به‌لای منه‌وه‌ زۆر گرنگه‌ کوردی که‌رکوک متمانه‌ی زیاتر به‌ خۆی و ئاینده‌ی ده‌بی وه‌ کاریگه‌ری باش بۆ دروستکردنی که‌سایه‌تی که‌رکوک جی دیلی و پشینیوانیه‌کی مه‌عنه‌وی بۆ قه‌زییه‌ی که‌رکوک ده‌خولفینی که‌ زۆرتین گازنده‌ی ئه‌مرۆی خه‌لکی که‌رکوک له‌ سه‌رکردایه‌تی سیاسی کوردستان ئه‌وه‌یه‌ که‌ بی ئاگا و دوورن له‌ مه‌ینه‌تی گوزه‌رانی که‌رکوکیه‌کان ئه‌گه‌ر راستگۆ بین ده‌بی راشکاوانه‌ بدوین خه‌لکی که‌رکوک له‌ خۆینده‌نه‌وه‌ی بۆ چاره‌نوسی شاره‌که‌ی ئه‌م ژبانیه‌ی ئیستای دوور له‌ ساده‌ترین خزمه‌تگوزاری قبول ده‌کات و به‌شداری پرۆسه‌ی هه‌لبژاردنه‌کانی رابردوو باشترین نمونه‌ی خۆراگری که‌رکوکیه‌کانه‌، وه‌لی له‌ هه‌له‌وه‌ که‌موکورتی به‌رپرسانی حزبی که‌رکوک گله‌بیان زۆره‌ به‌ لایه‌نگران و ئه‌ندامانی حزبیته‌وه‌ له‌ هه‌ردوو حزبه‌که‌.

زۆر خالی تر هه‌ن که‌ ساده‌ن وه‌لی بۆ ئه‌مرۆی ئه‌م دۆخه‌ی که‌رکوک پر واناو گرنگن یه‌ک له‌و خالانه‌ هه‌ستکردنی خه‌لکی که‌رکوک به‌وه‌ی سه‌رکردایه‌تی سیاسی کوردستان به‌ تاییه‌ت سه‌رۆک بارزانی له‌ نزیکه‌وه‌ به‌شداره‌ له‌ مه‌ینه‌تییه‌کانیان، خۆ هه‌ر نه‌بی ئه‌و راستیه‌ تالانه‌ رۆژانه‌ به‌ جه‌نابی ده‌گات که‌ رووبه‌رووی خه‌لکی که‌رکوک ده‌بیته‌وه‌.

راستیه‌کی تر هه‌یه‌ که‌ که‌س به‌لایدا ناروات ئه‌وه‌یه‌ یه‌ک سه‌رچاوه‌ی حزبی له‌ شاردن نیه‌ بۆ بریاردان له‌سه‌ر زۆر شتی گرنگ به‌رپرسانی حزبه‌کانش ئه‌مرۆ له‌ ئاستی ئه‌وه‌دا نین بتوانن بینه‌ چه‌تریک سه‌رجه‌می ئه‌و ده‌زگایانه‌ ئاراسته‌ بکه‌ن و له‌ ده‌وری خۆیان کۆیانکه‌نه‌وه‌ که‌ ئه‌رک و کاری ئه‌وانیش نیه‌ بۆیه‌ کردنه‌وه‌ی ئه‌و مه‌کته‌به‌ ئه‌م گه‌رفته‌ که‌ جیاوازی راو بوچونی ده‌زگا جو‌راوجو‌راکان یه‌کده‌خات له‌م په‌رش و بلاوییه‌ش رزگاریان ده‌کات هه‌ر لایه‌ک ئه‌گه‌ر له‌ چوارچۆیه‌ی یه‌ک حزبییدا بی به‌ که‌یفی خۆی سیاسه‌ت داناریژی که‌ زۆر جار پێچه‌وانه‌ی دنیا بینی سیاسه‌تی سه‌رکردایه‌تی سیاسی کوردستان له‌م شاره‌ زۆر ده‌زگای کوردستانی به‌ ئاراسته‌یه‌کدا کار ده‌کات هاوشیوه‌ی نه‌ه‌جی به‌ره‌ی تورکمانیه‌ ئیمه‌ له‌ ئیعلام ئه‌زمونی ده‌وله‌مه‌ندمان هه‌یه‌?!.

www.kurdistan.net

21:14 2007-6-4 بە کاتی ناوەندی ئەوروپا

هەر له چوارچۆیهی ئەو جیاوازییانه بهرپرسی بهرێههکانی کهرکوک هه‌ریه‌که‌و به لایه‌که‌دا سیاسه‌ت ده‌کات که ساده‌ترین نمونه‌ پرسی به‌ره‌ی به ناو تورکمانیه هه‌ن پێیان وایه تا ئەو به‌ره‌یه رازی نه‌کریت کهرکوک ناگه‌ریته‌وه سه‌ر کوردستان هه‌نیش به منیشه‌وه رام وایه ئەو به‌ره‌یه سیاسه‌تی ته‌عبیره له سیاسه‌تی میتی تورکیا که ئامانجیان په‌ک خسته‌نی پرۆسه‌ی سیاسیه له کهرکوک و نه‌گه‌رانه‌وه‌ی بۆ سه‌ر کوردستان که هه‌یچ جووره‌ گفتوگو‌یه‌ک داد نادات، زۆری تر که خه‌لاف ده‌خولقی‌نی و بیروراکان لێک دوور ده‌کات که ئەنجام به زیانی ئاینده‌ی کهرکوک ده‌شکێته‌وه لێره‌وایه مه‌به‌سته‌ی ئەو داوایه بۆ کردنه‌وه‌ی مه‌کته‌بی سه‌رۆک بارزانی له کهرکوک که ده‌توانی ناکوکی نه‌هیلی و هه‌موان له ژیریه‌ک چه‌تر کوکاته‌وه و ئاراسته‌مان بکات بۆ ئامانجی‌ک که ئاینده‌ی کهرکوک و به‌رزوه‌ندی هه‌مووان له چوارچۆیه‌ی ئەو ئاینده‌یه زامن ده‌کات.

کات له خزمه‌تی ئەم پرۆسه‌یه نیه‌که ئیمه له ئەنجامه‌که‌ی ده‌روانین کهرکوکیش هه‌ر شو‌ریجه و ره‌حیمئاوا و چه‌ند گه‌ره‌کی‌کی کوردی نشین نییه پانتایه‌کی زۆری کهرکوک له ژیر ده‌ستی نه‌یارانی کورد و گروپه‌ تیرۆرسته‌یه‌کانه که خۆیان بۆ دوو ساتی پرۆسه‌که ئاماده‌کرده ده‌ست بوه‌شێن و پرۆسه‌که په‌کبخه‌ن هه‌ر نه‌بی له‌و شو‌ینانه که ئەوان تێدا بالاده‌ستن وه‌ک قه‌زای هه‌ویجه که شو‌ر ده‌بیته‌وه بۆ ناحیه‌ی غیدا هاته‌ ده‌گاته به‌رزاییه‌کانی چیا‌یی هه‌مرین، بیرشمان نه‌چی هه‌رله نیۆ زۆر گه‌ره‌کی ئەم شاره که له ماوه‌ی رابردوو به زۆر و هه‌ره‌شه‌و کوشتن ماله‌ کورده‌کانی تێدا وه‌ده‌ر نران که له هه‌ندی له‌و گه‌ره‌کانه ژماره‌ی کورد که‌متر نه‌بووه له هی عه‌ره‌ب به‌لام به کاربردی توندو تیزی و کوشتن وه‌های کرد ئەو گه‌ره‌کانه پر ترس بن و ده‌رئه‌نجام کوردی تێدا نه‌می‌نی، ئەو گه‌ره‌کانه‌یش دوور له ساییه‌ی حکومه‌ت لانه‌ی خه‌لکی خراکاره.

خولاسه‌ ده‌کری ئەمه‌ی خسته‌مه روو هه‌ر بۆچونێک بی وه‌لی زانیاری و ئەزمونی من له ماوه‌ی چوارسالی رابردوو‌ی کهرکوک ئەو راستیه ده‌رده‌خات که ژیانکردن له کهرکوک و واقعی نیۆ ئەم ژیا‌نه شتی‌که و ئەوه‌ی باسی ده‌کری شتی‌کی تره‌؟.

K_mlapwez@yahoo.com